

Polska

Co warto wiedzieć o gospodarce

2015-06-16 16:25:45

Dane węgierskiego Centralnego Urzędu Statystycznego wskazują, że gospodarka wychodzi z recesji, w jaką popadła w następstwie kryzysu światowego. Bezrobocie spadło do najniższego poziomu od siedmiu lat.

Według prognozy Komisji Europejskiej z lutego 2015 roku, o ile Węgry zamknęły rok 2014 wzrostem gospodarczym na poziomie 3,3 proc., to w kolejnych latach dynamika wzrostu ulegnie spowolnieniu - do 2,4 proc w 2015 r. i 1,9 proc. w roku 2016. W poprzednich latach węgierska gospodarka miała duże kłopoty - w 2009 r. PKB Węgier spadło o 6,8 proc., a w 2012 r. gospodarka skurczyła się o 1,7 proc.

Prognozy dotyczące długu publicznego to odpowiednio 77,2 proc. PKB w 2015 r. i 76,1 proc. w 2016 r.

Z danych węgierskiego Centralnego Urzędu Statystycznego (KSH) wynika, że wzrost zapewniły głównie: przemysł, budownictwo i rolnictwo. W drugim kwartale 2014 roku węgierski PKB rósł najszybciej w całej UE, osiągając 3,9 proc.

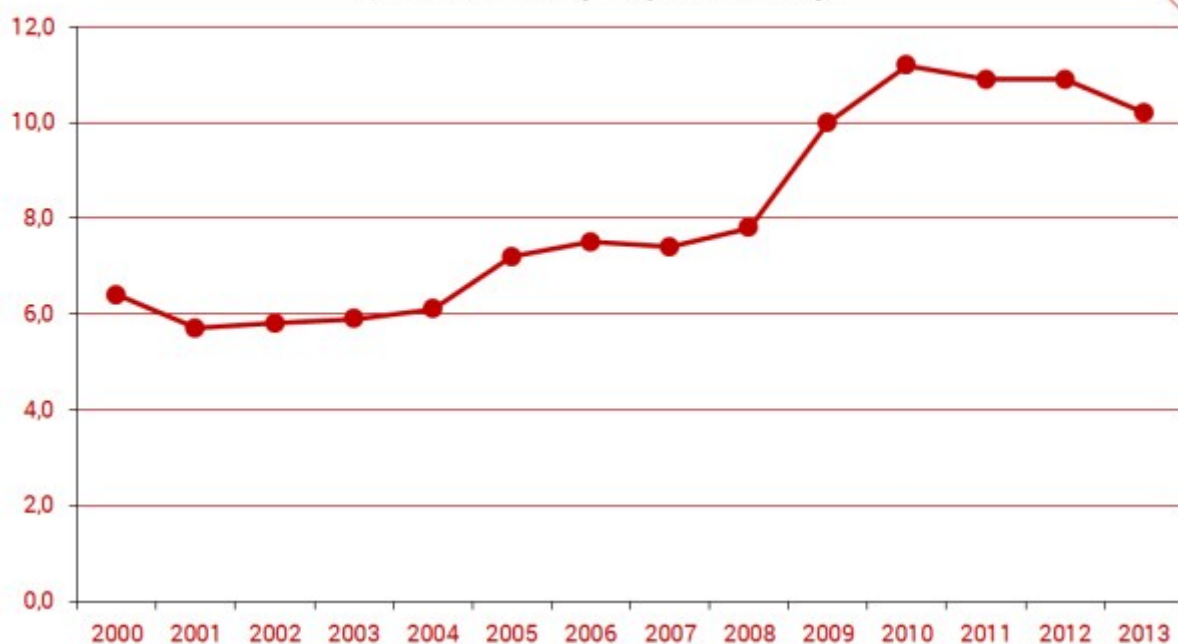
Źródło: Bank Światowy

Stopa inflacji - według danych węgierskiego Centralnego Urzędu Statystycznego (KSH) - wyniosła w sierpniu 2014 roku 0,2 proc., podczas gdy za cały 2013 r. podliczono ją na 1,7 proc. We wrześniu 2014 roku produkcja przemysłowa wzrosła rok do roku o 7,6 proc. W tym samym okresie budownictwo odnotowało wzrost o 7,3 proc.

W 2014 r., zgodnie z założeniami przyjętego budżetu, prognozowany wzrost PKB miał wynieść 2,0 proc., inflacja 2,4 proc., zaś deficyt budżetowy 2,9 proc PKB. Dług publiczny miał wzrosnąć do 79,1 proc. PKB.

OECD podniosła prognozę wzrostu PKB w 2014 r. z 2 do 3,3 proc. Również węgierski Instytut Badań nad Gospodarką (GKI) poniósł wskaźnik z 3 do 3,3 proc. Jednocześnie jednak zapowiedział spowolnienie wzrostu w roku 2015 do 2 proc.

Bezrobocie całkowite (% całkowitej siły roboczej)

Źródło: Bank Światowy

Według KE (luty 2015 r.) bezrobocie na Węgrzech w 2015 r. ma wynieść 7,4 proc. W I kwartale 2015 r. wzrosło już do 7,8 proc. z 7,7 proc. w okresie grudzień-luty. Miesięczny przyrost był wynikiem czynników sezonowych i niewielkiego spadku prac publicznych. Zatrudnienie wzrosło 2 proc. rdr, z czego za dwie trzecie wzrostu odpowiadał sektor prywatny, podczas gdy odsetek zatrudnionych przy pracach publicznych zmalał o 19 proc. rdr i stanowił 3,8 proc. zatrudnionych we wszystkich sektorach.

Bezrobocie liczone z wyłączeniem prac publicznych wyniosło 11,6 proc., 2,5 pkt. proc. mniej niż w rekordowym kwietniu 2013 r. i było na poziomie sprzed kryzysu.

Oba oczyszczone z wpływów sezonowych wskaźniki bezrobocia, zarówno ten wliczający prace publiczne, jak i nie biorący ich pod uwagę, wykazują stałą poprawę.

Analitycy Unicredit oceniają, że przy pełnym wykorzystaniu zatrudnienia publicznego, dalsze wzrosty zatrudnienia muszą być napędzane przez sektor prywatny. Widzą na to dużą szansę, gdyż lepsze płace i wyższa konsumpcja przynoszą pozytywne efekty dla całej gospodarki, choć spodziewają się, że tempo zmian będzie

wolne.

"Oczekujemy, że bezrobocie będzie utrzymywało się w pobliżu obecnych poziomów w krótkim terminie, a w nadchodzących latach będziemy obserwować jego stopniowy spadek" - prognozują w raporcie.

Tabela głównych wskaźników makroekonomicznych

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
PKB wartość globalna wg cen bieżących	93,1 mld EUR	98,47 mld EUR	28.154 mld HUF	28.276 mld HUF	29.114 mld HUF
PKB wartość na 1 mieszkańca	9.280 EUR/os	9.847 EUR/os.	2.823 tys. HUF/os.	2.844 tys. HUF/os.	2.943 tys. HUF
PKB wartość na 1 mieszkańca w jednostkach parytetu siły nabywczej (GDP/PPS) (EU-27=100%)	65%	65%	66%	66%	
Tempo wzrostu PKB	-6,3%	1,2%	1,7%	-1,7%	1,1%
Relacja deficytu/nadwyżki sektora finansów publicznych do PKB	-4,6%	-4,2%	+4,3% (-2,43%, elementy jednorazowe)	-1,9%	-2,2%

Relacja całkowitego długu publicznego do PKB	78,3%	77,5%	80,9%	79,2%	79,2%
Stopa inflacji (indeks cen konsumpcyjnych CPI, zmiana roczna)	4,2%	4,9%	3,9%	5,7%	1,7%
Stopa bezrobocia	10,5%	11,2%	10,7%	10,7%	10,2%
Wartość obrotów handlu zagranicznego	114,8 mld EUR	137,3 mld EUR	152,9 mld EUR	153,2 mld EUR	156,6 mld EUR
Wartość eksportu	59,7 mld EUR	71,4 mld EUR	79,9 mld EUR	80,0 mld EUR	81,3 mld EUR
Wartość importu	55,1 mld EUR	65,9 mld EUR	73,0 mld EUR	73,2 mld EUR	75,3 mld EUR
Bilans handlu zagranicznego	+4,6 mld EUR	+5,5 mld EUR	+6,9 mld EUR	6,8 mld EUR	6,0 mld EUR
Wartość rocznego napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich	1.495 mln EUR	1.795 mln EUR	3.739 mln EUR	10.461 mln EUR	2.316 mln EUR

Wartość rocznego odpływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich	1.938 mln EUR	1.185 mln EUR	3.162 mln EUR	8.210 mln EUR	1.701 mln EUR
Skumulowana wartość zagranicznych inwestycji bezpośrednich w kraju urzędowania (inward)	64,2 mld EUR	68,5 mld EUR	65,3 mld EUR	78,5 mld EUR	80,6 mld EUR
Skumulowana wartość zagranicznych inwestycji bezpośrednich kraju urzędowania za granicą (outward)	13,5 mld EUR	17,5 mld EUR	18,6 mld EUR	26,3 mld EUR	28,7 mld EUR
Wartość rocznego napływu zagranicznych inwestycji bezpośrednich na osobę	149 EUR/os.	180 EUR/os.	376 EUR/os.	1056 EUR/os.	234 EUR/os.
Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych na osobę	6.401 EUR/os.	6.862 EUR/os.	318 EUR/os.	828 EUR/os.	172 EUR/os.

Średni kurs EUR/HUF	281	275,41	279	289,42	296,92
Średni kurs USD/HUF	202	208,15	200,72	225,37	223,70

Źródło: Centralny Urząd Statystyczny (KSH), Węgierski Bank Narodowy (MNB), Ministerstwo Gospodarki Narodowej (NGM), Kopint-Tárki Instytut Badań Koniunktur Gospodarczych Zrt., Europejski Urząd Statystyczny Eurostat

Główne sektory gospodarki

Na Węgrzech rozwinięty jest przemysł chemiczny (nawozy i tworzywa sztuczne), farmaceutyczny, elektromaszynowy, elektroniczny, spożywczy oraz motoryzacyjny. Po 1989 roku Węgrom, rywalizującym z innymi krajami regionu, zwłaszcza Słowacją, udało się przyciągnąć inwestycje największych koncernów samochodowych świata, w tym Forda, General Motors oraz Daimler -Benz. Polityka ta jest kontynuowana.

Komisja Europejska zaakceptowała wsparcie państwa węgierskiego (95,7 mln euro) dla inwestycji producenta opon z Indii, Apollo Tyres (rywalem Węgier w staraniach o inwestycję była Słowacja). Firma chce wybudować swą fabrykę na północy Węgier, w miejscowości Gyöngyöshalász, w strefie wysokiego bezrobocia strukturalnego. Dzięki temu projektowi ma powstać 975 nowych miejsc pracy. Dzienna produkcja ma wynieść 16 tys. opon do samochodów osobowych i 3 tys. do pojazdów użytkowych. Wartość całej inwestycji wyniesie 442,2 mln euro. W tym kraju powstały wcześniej fabryki dwóch innych oponiarskich potentatów: południowokoreańskiego Hankooka oraz japońskiego Bridgestone.

Rolnictwo węgierskie należy do najbardziej rozwiniętych w Europie, między innymi ze względu na dobre warunki klimatyczne oraz żyzne czarnoziemy. Uprawiana jest pszenica, kukurydza, buraki cukrowe, tytoń, słoneczniki oraz winorośl. Rozwinięte jest sadownictwo i warzywnictwo. Kraj ma najwyższy na kontynencie odsetek gruntów ornych, sięgający połowy ogólnej powierzchni.

Duże wpływy daje też turystyka. Liczba turystów przekroczyła w 2012 roku liczbę ludności kraju i wyniosła ponad 10,3 mln, przynosząc ponad 4,8 mld dolarów dochodu. Część odwiedzających ten kraj to Polacy, których przyciąga m.in. Balaton oraz słynne źródła termalne.

Wzrost wartości dodanej brutto (analogiczny kwartał roku poprzedniego = 100,0):

	2013		2014		
	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.
rolnictwo	122,8	115,7	104,5	105,3	110,8
przemysł	96,8	100,3	105,1	106,5	105,6
budownictwo	107,0	110,2	125,7	120,9	111,6
usługi	102,9	104,4	102,0	102,1	101,7
PKB razem	102,2	103,2	103,7	103,9	103,2

Źródło: KSH

Bogactwa naturalne, energetyka

Z bogactw naturalnych Węgry eksploatują przede wszystkim boksyty, czyli rudę glinu (1 proc. wydobycia światowego) oraz na znacznie mniejszą skalę rudy żelaza i metali nieżelaznych, a także węgiel kamienny i brunatny, ropę naftową i gaz ziemny.

Krajowe wydobycie surowców energetycznych pokrywa tylko niewielką część zapotrzebowania i Węgry są silnie uzależnione od importu gazu i ropy naftowej z Rosji. Węgry starają się zmniejszyć uzależnienie od swego głównego dostawcy, stąd m.in. decyzja o budowie interkonektorów z krajami sąsiednimi. Muszą też szukać alternatywy dla odwołanego projektu South Stream.

W połowie lutego 2015 r. premier Węgier Viktor Orban na konferencji po wtorkowej wizycie prezydenta Władimira Putina w Budapeszcie zapowiedział, że Węgry otrzymają od Rosji gaz o wartości 3 mld euro w ciągu najbliższych 4-5 lat. Węgierski rząd uniknął zawarcia kolejnej umowy z Rosją na dostawy gazu. Ustalono natomiast, że 3 mld euro z sumy, jaką Budapeszt powinien zapłacić Moskwie do końca roku zgodnie z obowiązującą od 1996 r. umową, będzie przelewane w miarę otrzymywania gazu.

Zapotrzebowanie Węgier na gaz znacznie się zmniejszyło w ciągu ostatnich 6-7 lat i nie odbierały one minimalnej ilości zapisanej w kontrakcie, chociaż miały obowiązek za nią zapłacić. Przy obecnej cenie 260 dol. za tys. m sześć. gazu Węgry będą miały za sumę 3 mld euro zapewniony gaz na około 4-5 lat.

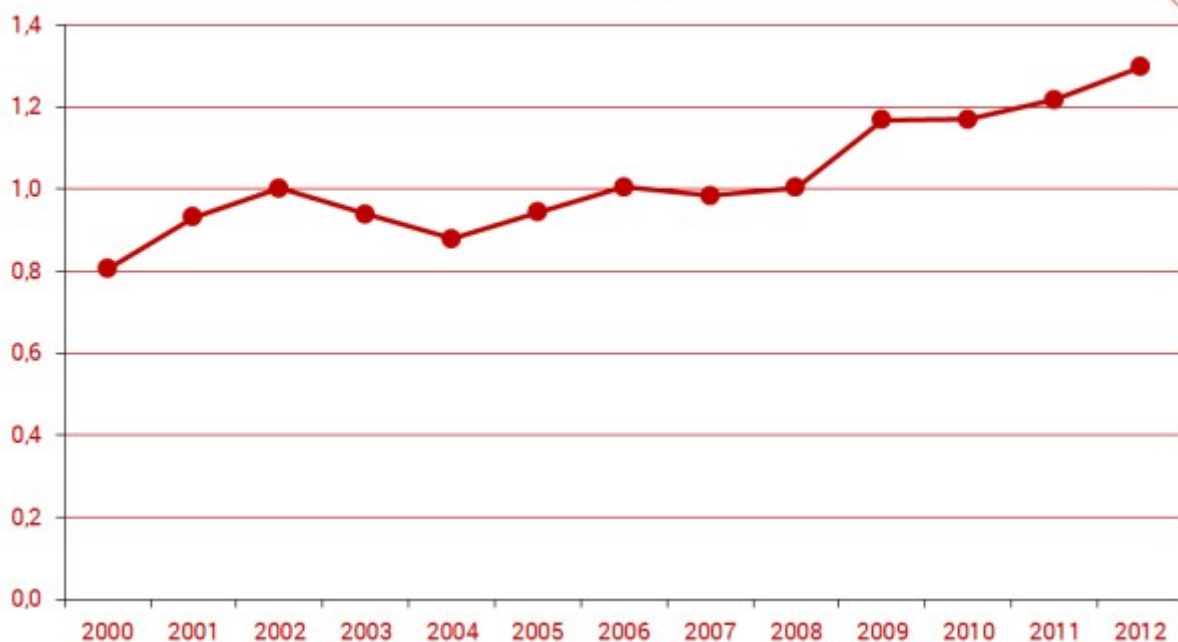
Orban podkreślił, że rząd węgierski będzie nadal zabiegał o jak najwięcej powiązań z europejskim systemem

energetycznym.

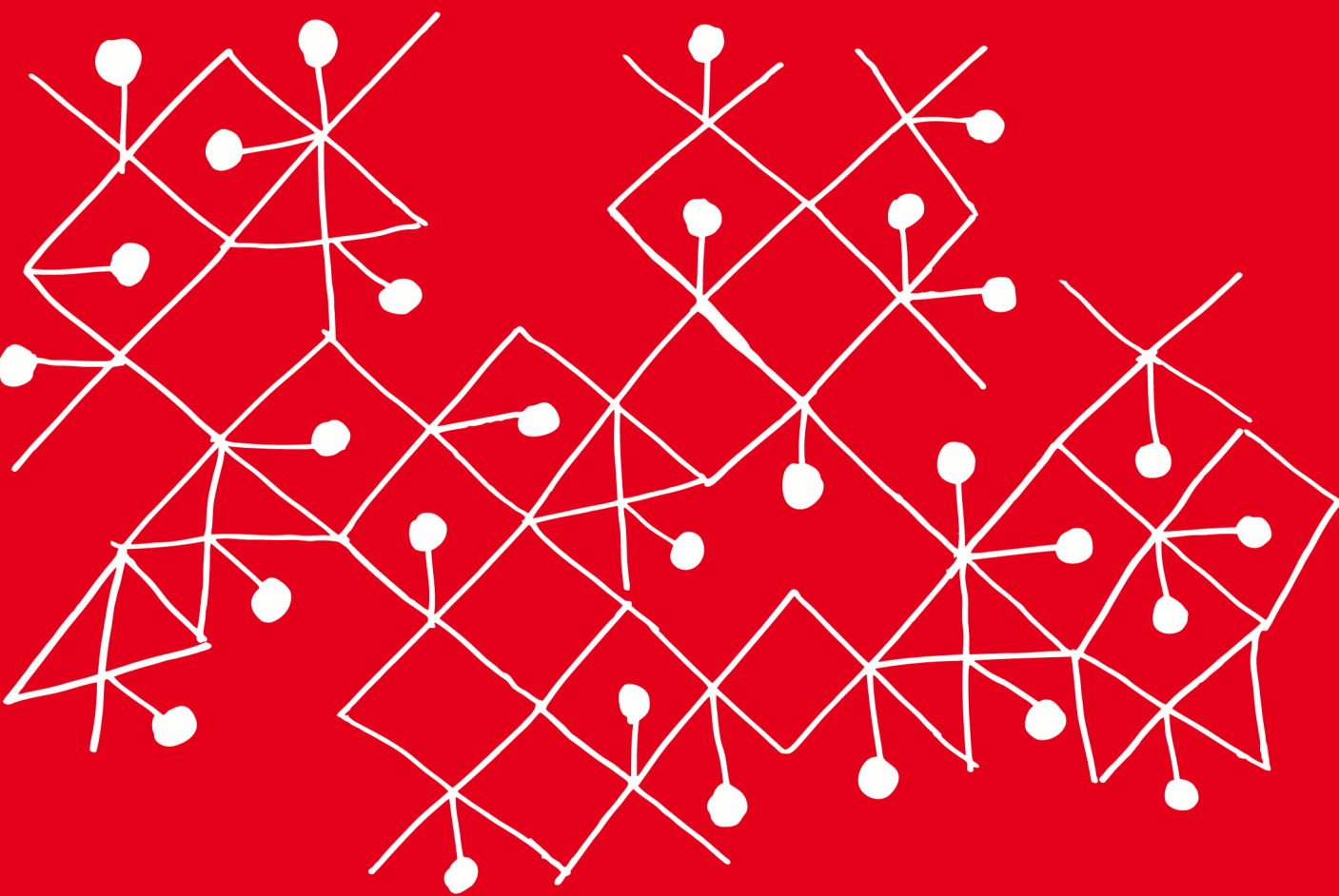
Węgrzy mają doświadczenie w stosowaniu technologii szczelinowania hydraulicznego do wydobycia gazu łupkowego, sięgające lat 50. ubiegłego wieku. Szacuje się, że w Niece Karpackiej może znajdować się 500-600 mld metrów sześciennych gazu łupkowego. Gdyby przyjąć, że połowa tych zasobów należy do Węgier, wystarczyłoby to na pokrycie krajowego zapotrzebowania na 30 lat. Inwestorzy z branży wskazują, że w optymalnych warunkach z krajowych zasobów (tradycyjnych i niekonwencjonalnych) mogłoby pochodzić 40-50 proc. zużycia gazu. Obecnie jest to ok. 20 proc.

Na Węgrzech prawie 40 proc. energii elektrycznej pochodzi z elektrowni atomowej Paks, działającej od 1982 roku. Jej cztery bloki zbudowane w ZSSR miały pierwotnie być wyłączone w 2012 r., jednak już w 2005 r. parlament zdecydował o przedłużeniu pracy o dalszych 20 lat. W styczniu 2014 r. rząd zawarł umowę z rosyjskim Rosatomem o dostarczeniu dwu nowych reaktorów; Rosja udzieliła Węgrom na ten cel kredytu w wysokości 10 mld euro (suma ta pokryje ok. 80 proc. wartości przedsięwzięcia). Oddanie pierwszego bloku planuje się na 2025 r. Nadzór nad realizacją kontraktu odebrano państwowemu koncernowi MVM i przeniesiono do kancelarii premiera.

Wydatki na prace badawczo-rozwojowe (% PKB)

Źródło: Bank Światowy

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego